22/11/2022

Αφιέρωμα στον Όσιο Ιάκωβο Τσαλίκη (ΒΙΝΤΕΟ)

/ Επικαιρότητα

Τη μνήμη του οσίου και θεοφόρου πατρός ημών Ιακώβου (Τσαλίκη), Ηγουμένου της Ιεράς Μονής Οσίου Δαβίδ του Γέροντος εν Ευβοία, ουράνιος άνθρωπος της συγχωρέσεως και της συγγνώμης, εορτάζει σήμερα η Εκκλησία.

Τριάντα ένα χρόνια συμπληρώνονται σήμερα, από την κοίμηση του Οσίου Ιακώβου Τσαλίκη, του ανθρώπου με τη θεϊκή φωτιά στην ψυχή, τον οποίο η Αγία και Ιερά Σύνοδος του Οικουμενικού Πατριαρχείου ενέγραψε στις αγιολογικές δέλτους στις 27 Νοεμβρίου 2017.

Με αφορμή τη μνήμη του Οσίου το ope.gr προβάλει ένα βίντεο – αφιέρωμα στο οποίο μιλούν πνευματικά του παιδιά, καθώς και ο Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος:

Έρευνα – επιμέλεια: Νάνσυ Νάσκου

Μοντάζ: Κώστας Κουράκος

αρχειακό υλικό: Αθωνιάδα Ακαδημία, pemptousia, Orthodoxia News Agency

Ένας Μικρασιάτης Άγιος

Ο Όσιος γεννήθηκε την 5η Νοεμβρίου του 1920 στα ευλογημένα και ματωμένα χώματα της αγιοτόκου Μικράς Ασίας και συγκεκριμένα στο Λιβίσι της Μάκρης, μία μικρή πόλη απ' τις παραθαλάσσιες της Ιωνικής Γής, στο ύψος περίπου του Καστελλόριζου, από γονείς ενάρετους και ευσεβείς, τον Σταύρο Τσαλίκη και την Θεοδώρα, κόρη του Γεωργίου και της Δέσποινας Κρεμμυδά. Οι γονείς του Γέροντος γέννησαν εννέα παιδιά, αλλά στη ζωή αυτή επέτρεψε ο Θεός να μείνουν μόνον τρία.

Η οικογένεια του ήταν από τις πιο εύπορες οικογένειες της περιοχής, ο μεγάλος της όμως πλούτος ήταν η ευσέβειά της και η αγνή χριστιανική πίστη που είχε πολύ βαθιές ρίζες. Το γενεαλογικό δέντρο της είχε να καυχηθεί με την εν Χριστώ καύχηση επτά γενεές Ιερομονάχων, έναν αρχιερέα και έναν άγιο. Τα θλιβερά γεγονότα όμως της Μικρασιατικής Καταστροφής, οι θηριωδίες και τα εγκλήματα των αγριανθρώπων Νεοτούρκων και των Κεμαλικών σε βάρος των χιλιάδων Ελλήνων της Μ. Ασίας και του Πόντου, που είχαν ήδη αρχίσει από το 1915 και 1917 μέχρι το 1920, έπληξαν και την οικογένεια του Οσίου Ιακώβου. Ο παππούς και νονός του, ο Γιώργης Κρεμμυδάς, άνθρωπος πραγματικά του Θεού, ο θείος του, ο γιατρός Χατζηδουλής, καθώς και άλλοι οικείοι του συνελήφθησαν απ' τους Τούρκους και στη διάρκεια της εξοντωτικής πορείας για τα τάγματα εργασίας στα βάθη της Τουρκίας ξεψύχησαν κοντά στη Νίγδη απ' τα βασανιστήρια των άγριων και αιμοβόρων Τούρκων ζαπτιέδων – χωροφυλάκων – και στρατιωτών. Ο πατέρας του, Σταύρος Τσαλίκης, πιάστηκε αιχμάλωτος κι αυτός μαζί με τους υπόλοιπους άνδρες του Λιβισιού στις αρχές του 1922. Μετά από φοβερές κακουχίες, ατέλειωτες οδυνηρές οδοιπορίες και αναγκαστικές εργασίες σε ορυχεία, νταμάρια και αλλού, τον πήγαν στα μέρη της Τραπεζούντας και τον έβαλαν να χτίζει νοσοκομείο.

Ο Άγιος Ιάκωβος, δύο χρονών τότε παιδάκι, με τη γιαγιά του, τη μητέρα του, τα δύο του αδέλφια, τον Γιώργο τεσσάρων χρονών και την Αναστασία, σαράντα μόλις ημερών, ξεριζώθηκαν κι αυτοί απ' την πατρίδα τους, το Λιβίσι, μαζί με τα υπόλοιπα γυναικόπαιδα και τους γέροντες, καταληστευμένοι και ταλαιπωρημένοι πολύ απ' τους Τούρκους, που είχαν γίνει πιά για τους Έλληνες μόνο μαχαιροβγάλτες, άρπαγες και βιαστές. «Θρήνος και κλαυθμός και οδυρμός πολύς....». Τα καράβια της προσφυγιάς που μετέφεραν τους Έλληνες πρόσφυγες, βασανισμένους από πείνα, δίψα και ψείρα, «πιάσανε» στον Πειραιά. «Όταν κατεβήκαμε στο λιμάνι του Πειραιά», αφηγείτο ο ίδιος ο Άγιος, «παρόλη τη νηπιακή μου ηλικία, θυμάμαι ότι ακούσαμε για πρώτη φορά στην ζωή μας κάποιους Έλληνες να βλαστημάνε τα Θεία. Τότε η γιαγιά μου είπε: "Πού ήρθαμε εδώ; Καλύτερα να γυρίσουμε πίσω να μας σκοτώσουν οι Τούρκοι, παρά να ακούμε τέτοια λόγια. Στη Μικρά Ασία δεν ξέραμε τέτοια αμαρτία"». Τα λόγια αυτά της

γιαγιάς του Αγίου Ιακώβου φανερώνουν το πώς οι Μικρασιάτες ζούσαν τον Θεό.

Από τον Πειραιά το καράβι που μετέφερε και την οικογένειά του Αγίου έφυγε για την Ιτέα, όπου εκεί τους κατέβασαν μαζί με τους υπόλοιπους πρόσφυγες και στη συνέχεια τους οδήγησαν ποδαρόδρομο σ' ένα χωριό της Άμφισσας, τον Άγιο Γεώργιο, όπου έμειναν μαζί με άλλες οικογένειες κάτω από δύσκολες συνθήκες, σε μία μακρόστενη αποθήκη για δύο χρόνια.

Η πρόνοια του Θεού έφερε μετά από δύο χρόνια στην περιοχή όπου ζούσαν τον πατέρα του Αγίου για αναζήτηση εργασίας, ο οποίος είχε δραπετεύσει απ' τους Τούρκους, παρόλο που τον φύλαγαν σαν τα μάτια τους, γιατί τον είχαν ανάγκη για αρχιμάστορα, κι έτσι ξανάσμιξε με την οικογένειά του με θαυμαστό τρόπο.

Η εγκατάσταση στην Βόρεια Εύβοια

Στα τέλη του 1925 η οικογένεια του Αγίου Ιακώβου μεταφέρθηκε μαζί μ' άλλους πρόσφυγες στην Βόρεια Εύβοια, στο χωριό Φαράκλα. Εγκαταστάθηκαν αρχικά σε κάτι σκηνές και μετά από δύο χρόνια σε μικρά σπίτια και καλλιεργούσαν κτήματα.

Ο πατέρας του Αγίου ήταν και πολύ καλός τεχνίτης, χτίστης, κι ο κόσμος τον προτιμούσε και γι' αυτό συχνά έλειπε απ' το σπίτι. Έτσι, καθοριστικό ρόλο στη ζωή του Αγίου Ιακώβου έπαιξε η προσωπικότητα της μητέρας του, Θεοδώρας. Στολισμένη εκείνη με τις αρετές της πίστεως, της ευσεβείας και της ελεημοσύνης, της εγκρατείας (νηστείας – σωφροσύνης), της εργατικότητας και της νοικοκυροσύνης, τις μετέδωσε με αγάπη και υπομονή στην απαλή ψυχή του παιδιού της, Ιακώβου. Του έμαθε επίσης να προσεύχεται και να κάνει πολλές μετάνοιες. Από έξι χρονών ο μικρός Ιάκωβος, χωρίς να ξέρει ακόμη γράμματα, είχε μάθει απ' έξω τα της Θείας Λειτουργίας και τα σιγόψελνε μόνος του, κάνοντας ελάχιστα λάθη. Τόση αγάπη δε απέκτησε στις μετάνοιες, ώστε ακόμη και τις Κυριακές που πήγαινε απ' τη νύχτα στην εκκλησία για να διακονήσει αρχικά στο ιερό κι αργότερα στο αναλόγιο, μέχρι να έλθει ο κόσμος έκανε συνέχεια μετάνοιες στρωτές.

Αφηγείτο σχετικά ο Άγιος Ιάκωβος: «Κάποια Κυριακή πρωΐ με βρήκε ο ιερέας να κάνω μετάνοιες στο ιερό και μου είπε: Παιδί μου Ιάκωβε, σήμερα Κυριακή, ημέρα αναστάσιμη, ανέστη ο Κύριος, δεν κάνουν μετάνοιες». Κι εγώ του απάντησα: «Κάνω μετάνοιες πάτερ, γιατί η μητέρα μου έτσι με έμαθε».

Έλεγε επίσης ο Άγιος: «Όταν λειτουργούσε ο παπάς του χωριού, την ώρα που οι ψάλτες έψαλλαν "Οι τα χερουβείμ μυστικώς εικονίζοντες....", εγώ άκουα φτερουγίσματα γύρω απ' την αγία Τράπεζα». «Ο παπάς», έλεγε ο Άγιος, «νόμιζα

ότι δεν έχει σώμα. Είναι άγγελος. Έλεγα έχει δύο κόκκαλα στους ώμους, σαν κρεμάστρα και κρέμονται τα ράσα απ’ εκεί».

Έτσι, έβλεπαν την ιερωσύνη τα παιδικά μάτια της αγνής ψυχής του. Έβλεπε τον ιερέα σαν επίγειο άγγελο, που λειτουργεί με τα Χερουβείμ και τα Σεραφείμ. Κι έτσι στ’ αλήθεια τα θεία πράγματα είναι.

Η μοναχική ζωή του Αγίου Ιακώβου

Ο Άγιος Ιάκωβος ξεκινώντας τη μοναχική ζωή έβαλε αρχή απαράβατη την υπακοή και δεν έκανε τίποτα χωρίς ευλογία του ηγουμένου, την οποία για να λάβει απαιτείτο πολλές φορές να κάνει κοπιαστικές πορείες τεσσάρων και πέντε ωρών, αφού ο Γέροντάς του ασκώντας και εφημεριακά καθήκοντα ευρίσκετο συχνά στην κωμόπολη της Λίμνης.

Η αγόγγυστη υπακοή αυτή του Αγίου Ιακώβου και ο πύρινος ζήλος με τον όποιο εργαζόταν στην πνευματική και σωματική εργασία μέσα στη Μονή εκίνησαν το φθόνο του μισόκαλου διαβόλου, ο οποίος αρχικά ξεσήκωσε τους παλαιούς ιδιόρρυθμους πατέρες εναντίον του. Θλίψεις, πικρίες και δοκιμασίες πολλές επέτρεψε ο Θεός και τον βρήκαν εξ αιτίας της συμπεριφοράς των πατέρων αυτών. Όμως δεν κάμφθηκε, συνέχισε τον αγώνα του.

Η ιερατική ζωή του

Ο Θεός αξίωσε τον Άγιο Ιάκωβο και του μεγάλου χαρίσματος της ιεροσύνης. Ο ίδιος ο Άγιος έλεγε χαρακτηριστικά: «Εγώ ποτέ στη ζωή μου δεν επεθύμησα θέσεις και αξιώματα, ούτε και φαντάστηκα κατά διάνοιαν ότι ήταν δυνατόν να αξιωθώ τέτοιας τιμής. Δέχτηκα μόνον από υπακοή προς το Γέροντά μου και από σεβασμό προς τον άγιο εκείνον επίσκοπο Χαλκίδος, το μακαριστό Γρηγόριο».

Η χειροτονία του σε διάκονο έγινε στις 18 Δεκεμβρίου του 1952 στο εκκλησάκι της Αγίας Βαρβάρας στη Χαλκίδα και σε ιερέα την επομένη 19 Δεκεμβρίου στο παρεκκλήσι του Επισκοπείου. Ο μητροπολίτης είπε στον Άγιο Ιάκωβο μετά τη χειροτονία του ένα λόγο προφητικό: «Και συ παιδί μου, θά αγιάσεις. Να συνεχίσεις με τη δύναμη του Θεού και θα σε ανακηρύξει Άγιο η Εκκλησία».

Η οσιακή κοίμησή του

Αντάξια της θαυμαστής ζωής του ήταν και η οσιακή κοίμηση του Αγίου, την οποία προγνώριζε, γι’ αυτό και παρακάλεσε αγιορείτη ιεροδιάκονο που εξομολόγησε το πρωΐ της 21ης Νοεμβρίου 1991 μ.Χ., εκείνης της τελευταίας ημέρας της επιγείου ζωής του να μείνει στο Μοναστήρι ως το απόγευμα για να τον «ντύσει».

Και πράγματι στις 4:17 το απόγευμα σαν πουλάκι παρέδωσε το πνεύμα. Ο Άγιος άφησε το φθαρτό αυτό κόσμο του πόνου κι έφυγε για την αιώνια ανάπαυση, στο Θεό.

Το λείψανο του ήταν λαμπερό, εύκαμπτο, ζεστό, οσιακό και η ιαχή που έβγαινε από τα χείλη χιλιάδων ανθρώπων «άγιος, άγιος.... είσαι άγιος» αποτελούσε μία ομόφωνη μαρτυρία της συνείδησης των πιστών για το μακαριστό πλέον Γέροντα Ιάκωβο.

Αλλ’ ο άγιος Ιάκωβος συνεχίζει και μετά την οσιακή κοίμηση του, όπως το ομολογούν εκατοντάδες πιστοί να τους ευεργετεί με την παρρησία που έχει στο Θεό. Στη Μονή του Οσίου Δαυΐδ υπάρχουν τουλάχιστον τριακόσιες μαρτυρίες πιστών, που ο Άγιος Ιάκωβος τους βοήθησε. Οι μαρτυρίες αυτές, που περιέχονται σε επιστολές των ίδιων των εύεργετηθέντων ή κατεγράφθηκαν μετά από προφορικές διηγήσεις τους, έχουν σχέση με θεραπείες, ευεργετικές επεμβάσεις, ή μεταθανάτιες εμφανίσεις του Αγίου.

Η Αγιοκατάταξη και η πρόβλεψη για τον Οικουμενικό Πατριάρχη

Στις 27 Νοεμβρίου 2017, ακούσθηκε το χαρμόσυνο νέο της αγιοκατάταξης του Οσίου Ιακώβου, του οποίου η μνήμη, με απόφαση της Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου, ορίσθηκε να τιμάται την 22α Νοεμβρίου εκάστου έτους. Οι καμπάνες της Μονής του Οσίου Δαβίδ εκείνη την ημέρα χτυπούσαν ασταμάτητα και η χαρά όλων ήταν έκδηλη! Ας έχουμε τις πρεσβείες του!

Το ανακοινωθέν του Οικουμενικού Πατριαρχείου

«Συνῆλθεν, ὑπό τήν προεδρίαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἡ Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδος εἰς τήν τακτικήν συνεδρίαν αὐτῆς σήμερον, Δευτέραν, 27ην Νοεμβρίου 2017, πρός ἐξέτασιν τῶν ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει ἀναγεγραμμένων θεμάτων

Κατ᾽ αὐτήν, ἡ Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδος ὁμοφώνως ἀποδεχθεῖσα εἰσήγησιν τῆς Κανονικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνέγραψεν εἰς τό Ἁγιολόγιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τόν μακαριστόν Ἀρχιμανδρίτην Ἰάκωβον Τσαλίκην, ἐκ Λιβισίου Μικρᾶς Ἀσίας, Ἡγούμενον τῆς ἐν Β. Εὐβοίᾳ Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Δαυΐβ τοῦ Γέροντος, τῆς μνήμης αὐτοῦ ὁρισθείσης διά τήν 22αν Νοεμβρίου ἑκάστου ἔτους.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 27ῃ Νοεμβρίου 2017

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου»

Το πως γνώρισε τον όσιο Ιάκωβο Τσαλίκη είχε περιγράψει κατά τη διάρκεια της ομιλίας του στο Συνοδικό της Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος όταν είχε επισκεφθεί το Άγιο Όρος (19-22 Οκτωβρίου 2019). Ο Παναγιώτατος αναφέρθηκε στο γεγονός που προέβλεψε ο Όσιος, ότι ο Βαρθολομαίος θα γινόταν Πατριάρχης όσο ήταν ακόμη Φιλαδελφείας.

Μάλιστα από τη χαρά του, ο Ιάκωβος Τσαλίκης έστειλε χρήματα για κεράσματα στον Βαρθολομαίο όταν έμαθε για την εκλογή του. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης δήλωσε ευχαριστημένος που αξιώθηκε να τον κατατάξει στο Αγιολόγιο.